

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	10SZa/1/2015
Identifikačné číslo spisu:	7015200553
Dátum vydania rozhodnutia:	23.06.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Elena Berthotyová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:7015200553.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD a z členiek senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a JUDr. Jany Henčekovej, PhD., v právnej veci navrhovateľa: D. O. F., nar. XX.XX.XXXX, štátna príslušnosť Sýrska arabská republika, toho času umiestnený v Útvare policajného zaistenia pre cudzincov Sečovce, zastúpeného: Advokátska kancelária Škamla, s.r.o., Makovického 15, Žilina, proti odporcovi: Prezídium Policajného zboru, Úrad hraničnej a cudzineckej polície, Riaditeľstvo hraničnej cudzineckej polície Prešov, Oddelenie hraničnej kontroly Košice - letisko, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu č. PPZ-HCP-PO9-216-013/2015 zo dňa 20.04.2015, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo dňa 14. mája 2015 č. k. 5Sp/24/2015 - 34, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 5Sp/24/2015 - 34 zo dňa 14. mája 2015 p o t v r d z u j e .

Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

I.

Predmet konania

Krajský súd v Košiciach rozsudkom uvedeným vo výroku tohto rozhodnutia potvrdil rozhodnutie č. PPZ-HCP-PO9-216-013/2015 zo dňa 20.04.2015, ktorým odporca podľa § 88a ods. 1 písm. b/ zákona č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o pobyte cudzincov“) zaistil navrhovateľa dňom 20.04.2015, na čas nevyhnutne potrebný najviac do 20.09.2015 na účel zistenia tých skutočností, na ktorých je založená jeho žiadosť o udelenie azylu, ktoré by bez zaistenia nebolo možné získať, najmä ak existuje riziko jeho úteku a na výkon jeho zaistenia určil Útvar policajného zaistenia pre cudzincov v Sečovciach (ďalej len „ÚPZC Sečovce“).

V dôvodoch svojho rozsudku krajský súd uviedol, že v danom prípade podkladom pre vydanie napadnutého rozhodnutia bola zápisnica o vyjadrení účastníka zo dňa 20.04.2015 č. PPZ-HCP-PO9-216-012/2015, z ktorej vyplýva, že navrhovateľ z krajiny pôvodu: Sýria, územie Slovenskej republiky už raz opustil pobytový tábor v Rohovciach a ušiel do Nemecka, odkiaľ bol vrátený na Slovensko.

Krajský súd uviedol, že nestotožňuje s argumentáciou navrhovateľa, vzhľadom na všeobecný odkaz právnych noriem upravujúcich postavenie utečencov. Navrhovateľ v opravnom prostriedku ničím nepreukázal nezákonnosť postupu odporcu pri zaistení navrhovateľa, vzhľadom na skutočnosť, že v prípade navrhovateľa nie je preukázané, že má vážny záujem ostať na území Slovenskej republiky ako aj žiadateľ o azyl, ktorý podľa názoru súdu, tento inštitút využil účelovo, aby nemohol byť zaistený. Nejde o prvý prípad, keď navrhovateľ na území SR požiadal o azyl, keď azylové konanie v roku 2014 bolo voči nemu zastavené, právoplatne skončené dňa 27.06.2014, keďže odišiel z Pobytového tábora v Rohovciach do Nemecka a tam požiadal o azyl. Nepáčili sa mu podmienky v Záchytnom tábore v Humennom a v Pobytovom tábore v Rohovciach. Uviedol tiež, že aj iní utečenci z Pobytového tábora v Rohovciach utiekli a ostal tam sám, preto odišiel do Nemecka, kde mu tiež zamietli žiadosť o azyl. Na Slovensko sa vrátil proti svojej vôli, lebo tu nikoho nemá. Finančné prostriedky na to, aby si mohol zabezpečiť živobytie nemá.

Navrhovateľ bol v zmysle Dublinského dohovoru dňa 20.04.2015 transferovaný späť na územie SR.

Krajský súd námietky navrhovateľa považoval za bezpredmetné, vzhľadom na to, že konanie azylové je neoddeliteľnou súčasťou konania o zaistení v prípade, keď účastník konania v priebehu konania o zaistení požiada o azyl. S námietkou, že jeho vstupom na územie SR podľa zákona č. 480/2002 Z.z. je jeho pobyt oprávnený, takéto tvrdenie je mixáciou právnych ustanovení v konaní o azyle a v osobitnom konaní o zaistení a uvedené sa obdobne využíva aj v súvislosti s námietkou o absencii rozhodnutia o administratívnom vyhostení, v nadväznosti na čl. 5 ods. 1 písm. f/ Európskeho dohovoru o ľudských právach.

Krajský súd zdôraznil, že v prípade navrhovateľa už nie je možné mu poskytnúť ani vreckové, podľa ust. § 22 ods. 8 zákona č. 480/2002 Z.z. o azyle, vzhľadom na opustenie územia SR, bez priepustky, bol vrátený z územia iného štátu EU, teda právny zástupca navrhovateľa nijako neobhájil ani situáciu alternatívneho opatrenia, bez zaistenia navrhovateľa, čo v napadnutom rozhodnutí aj správny orgán uviedol. Kontrola migrácie utečencov sa vykonáva operatívne, v rozhodnutí existuje o prvom azylovom konaní zmienka o svojoľnom odchode z PT Rohovce dňa 02.06.2014.

Administratívne vyhostenie v tomto prípade nemá nič spoločné so zaistením navrhovateľa podľa ust. § 88a ods. 1 písm. b/ zákona o pobyte cudzincov.

Krajský súd po citácii ustanovenia § 88a ods. 1 písm. b/ zákona o pobyte cudzincov poukázal na to, že uvedené zákonné ustanovenie sa viaže iba na podmienku účelu zaistenia, na ktorých je teda založená žiadosť o udelenie azylu a na ďalšiu podmienku, že bez zaistenia by nebolo možné uvedenú informáciu získať, ak existuje riziko jeho úteku.

Oporca mal k dispozícii záznamy zo spisového materiálu O A PZ Humenné, ktoré začalo konanie o udelenie azylu pod sp. zn. MU-104/PO-Z-2014, Migračný úrad MV SR v tomto konaní konanie o udelenie azylu zastavil, pre opustenie PT Rohovce, podľa ust. § 19 ods. 1 písm. f/ zákona č. 480/2002 Z.z.

Na pojednávaní konanom dňa 14.05.2015 substitút právneho zástupcu navrhovateľa ani neuviedol presne aké má plány, predstavy utečenec aj v prípade udelenia azylu, teda akú konkrétnu činnosť chce vykonávať na území SR, odpoveď bola podľa krajského súdu nejasná a nepresvedčujúca.

Krajský súd uviedol, že zastáva názor, že ak utečenec nechce ostať na území SR, ale jeho cieľovými krajinami sú štáty EÚ, je na mieste sa stotožniť s právnym záverom správneho orgánu, že tu existuje riziko úteku, prípadne o takom právnom závere stačí iba právna domnienka o opodstatnenej obave. V prípade konania o azyle, je potrebná osobná prítomnosť žiadateľa o azyl, preto do času, kým sa nerozhodne o pobyte utečenca inak, je na mieste účelné zaistenie na dobu, ako bolo vo výroku napadnutého rozhodnutia uvedené.

Oporca podľa krajského súdu jasne a zrozumiteľne uviedol účel zaistenia aj obavu o jeho opakovaný útek, preto právna kvalifikácia nie je s nijakou ďalšou právnou normou zameniteľná. Z uvedeného dôvodu preto rozhodnutie odporcu sa nejaví ako nepreskúmateľné. Zaistenie účastníka - žiadateľa o azyl nie je v rozpore s Európskym dohovorom o ľudských právach, s akcentom na to, že nebol preukázaný vážny záujem navrhovateľa ostať na území SR, ale v krajinách EÚ.

Z uvedeného bolo podľa krajského súdu možné dospieť k záveru, že konanie navrhovateľa pri spisovaní zápisnice zo dňa 20.04.2015 a súčasného vyhlásenia, že žiada o poskytnutie azylu na území Slovenskej republiky, bolo účelové.

Na základe vyššie uvedeného skutkového a právneho stavu, krajský súd rozhodnutie odporcu potvrdil.

II.

Odvolaie navrhovateľa

Proti uvedenému rozsudku podal navrhovateľ včas odvolanie, v ktorom navrhol napadnutý rozsudok zmeniť tak, že rozhodnutie odporcu navrhol zrušiť a vrátiť mu vec na ďalšie konanie. Súčasne navrhol, aby odvolací súd nariadil okamžité prepustenia navrhovateľa zo zaistenia.

Navrhovateľ poukázal na to, že v opravnom prostriedku namietal, že jeho zaistenie ako žiadateľa o azyl je v rozpore s čl. 5 ods. 1 písm. f/ Dohovoru, nakoľko v jeho prípade nejde o zabránenie nepovolenému vstupu na územie a proti navrhovateľovi neprebiehala konanie o administratívnom vyhostení alebo vydaní.

Poukázal na to, že bol na územie SR transferovaný z Nemecka, jeho pobyt bol v zmysle § 4 ods.6 zákona o azyle od okamihu vstupu na územie SR oprávnený, nakoľko konanie o udelenie azylu sa začalo jeho vstupom na územie SR. Predchádzajúca žiadosť o udelenie azylu nebola zamietnutá ako zjavne neopodstatnená alebo neprípustná a proti navrhovateľovi sa v čase jeho vstupu na územie SR neviedlo ani konanie o jeho vyhostení alebo vydaní.

Podmienky na pozbanie jeho osobnej slobody v zmysle čl. 5 ods. 1 písm. f/ Dohovoru tak podľa navrhovateľa neboli splnené.

Navrhovateľ poukázal na to, že krajský súd uvedenú námietku označil za mixáciu právnych ustanovení bez bližšieho odôvodnenia.

Podľa navrhovateľa krajský súd sa s jeho námietkou, že zaistenie navrhovateľa je v rozpore s čl. 5 ods. 1 písm. f/ Dohovoru nesprávne vysporiadal.

Podľa navrhovateľa krajský súd sa nedostatočne vysporiadal aj s jeho námietkou, že v rozhodnutí odporcu chýba akékoľvek zodpovedajúce odôvodnenie skutočností ako dospel k záveru, že navrhovateľ je potrebné zaistiť za účelom zistenia rozhodujúcich skutočností týkajúcich sa jeho žiadosti o azyl, keď z rozhodnutia odporcu vyplýva, že navrhovateľ bol v roku 2014 dva mesiace umiestnený v PT v Rohovciach a preto nepochybne v rámci azylového konania museli byť realizované už nejaké úkony.

Poukázal tiež na to, že už v opravnom prostriedku poukázal na rozsudok NS SR sp. zn. 1Sž/5/2015, ktorý sa obdobnou právnou vecou zaoberal, krajský súd sa uvedenou námietkou nezaoberal.

Navrhovateľ tiež poukázal na to, že už v opravnom prostriedku namietal, že napadnuté rozhodnutie nemôže obstáť, nakoľko odporca ani nemá ustálené, čo je vlastne účelom jeho zaistenia a poukázal na ďalšie irelevantné odkazy odporcu na judikáciu, ktorá spôsobuje nezrozumiteľnosť a nepresvedčivosť rozhodnutia odporcu, krajský súd však podľa navrhovateľa dospel k nesprávnemu záveru, že rozhodnutie odporcu je zrozumiteľné a presvedčivé.

Navrhovateľ napokon namietal, že krajský súd sa nezrozumiteľne a nepresvedčivo vyjadril k jeho námietke, že odporca sa vôbec nezaoberal využitím alternatív zaistenia.

Trval na tom, že jeho námietka nezrozumiteľnosti rozhodnutia o zaistení navrhovateľa je dôvodná.

Krajskému súdu napokon vyčítal, že z jeho rozhodnutia nie je vôbec zrejmé, prečo nerespektoval právne závery NS SR vyjadrené v rozsudku sp. zn. 1Sž/5/2015 zo dňa 06.02.2015.

III.

Vyjadrenie odporcu

Vo svojom vyjadrení k odvolaniu odporcu zotrval na stanovisku pod č.p. PPZ-HCP-PO9-2016-026/2015 zo dňa 07.05.2015 a žiadal o jeho akceptáciu pri ďalšom posudzovaní odvolania navrhovateľa.

IV.

Právny názor Najvyššieho súdu Slovenskej republiky

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z.) dospel k záveru, že rozhodnutie krajského súdu je potrebné potvrdiť. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250a ods. 2 OSP s tým, že deň

vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 23. júna 2015 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 OSP).

V predmetnej veci bolo potrebné predostrieť, že predmetom odvolacieho konania bol rozsudok krajského súdu, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie odporcu o zaistení navrhovateľa podľa § 88a ods. 1 písm. b/ zákona o pobyte cudzincov, preto primárne v medziach odvolania Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie odporcu, najmä z toho pohľadu, či odvolacie námietky navrhovateľa boli spôsobilé spochybníť vecnú správnosť napadnutého rozsudku krajského súdu.

Podľa § 244 ods. 1 OSP v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

Podľa § 250l ods. 1 OSP sa v prípadoch, v ktorých zákon zveruje súdom rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti neprávoplatným rozhodnutiam správnych orgánov, postupuje podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku „Rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam správnych orgánov“. Pokiaľ v tretej hlave piatej časti Občianskeho súdneho poriadku nie je ustanovené inak, použije sa primerane ustanovenie druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku s výnimkou § 250a (§ 250l ods. 2 OSP).

Podľa § 88a ods. 1 písm. b/ zákona o pobyte cudzincov policajt je oprávnený zaistiť žiadateľa o udelenie azylu, ak na dosiahnutie účelu zaistenia nie je možné využiť iné menej závažné prostriedky na účel zistenia tých skutočností, na ktorých je založená jeho žiadosť o udelenie azylu, ktoré by bez zaistenia nebolo možné získať, najmä ak existuje riziko jeho útoku.

Rizikom útoku štátneho príslušníka tretej krajiny sa rozumie stav, keď na základe dôvodnej obavy alebo priamej hrozby možno predpokladať, že štátny príslušník tretej krajiny ujde alebo sa bude skrývať, najmä ak nemožno jeho totožnosť ihneď zistiť, nemá udelený pobyt podľa zákona o pobyte cudzincov alebo ak mu hrozí uloženie zákazu vstupu na viac ako tri roky.

Podľa § 88 ods. 4 zákona o pobyte cudzincov štátny príslušník tretej krajiny môže byť zaistený na čas nevyhnutne potrebný, najviac však na šesť mesiacov.

Podľa § 88 ods. 3 zákona o pobyte cudzincov podanie žiadosti o udelenie azylu alebo požiadanie štátneho príslušníka tretej krajiny o asistovaný dobrovoľný návrat nie je dôvodom na prepustenie štátneho príslušníka tretej krajiny. Konanie podľa zákona č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o azyle“) nie je zaistením štátneho príslušníka tretej krajiny dotknuté.

Na základe skutočností zistených v konaní o zaistení navrhovateľa odporcu usúdil, že reálne riziko útoku účastníka konania existuje a trvá, nakoľko navrhovateľ porušil povinnosti vyplývajúce mu ako žiadateľovi o azyl zo zákona č. 480/2002 Z. z. o azyle ako aj ostatných právnych noriem spojených s azylovou procedúrou, pričom utiekol z územia Slovenskej republiky do Nemecka. Dôvodom prečo zo Slovenska odišiel do Nemecka bola skutočnosť, že Nemecko bolo jeho cieľovou krajinou a na území Slovenska sa mu nepáčili podmienky aké mal počas azylového konania. Odporca na základe uvedeného usúdil, že existuje vysoké riziko útoku účastníka konania v konaní o udelení azylu a že žiadosťou o azyl sleduje dosiahnutie voľného režimu pobytu žiadateľa o azyl, ktorý by následne využil na útek.

Na základe uvedeného odporca rozhodol o zaistení navrhovateľa na účel zistenia tých skutočností, na ktorých je založená jeho žiadosť o udelenie azylu, ktoré by bez zaistenia nebolo možné získať, najmä ak existuje riziko jeho útoku.

Navrhovateľ napadol rozsudok krajského súdu z dôvodov, že krajský súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

K námietke navrhovateľa, že krajský súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, nakoľko jeho pozbavenie osobnej slobody je v rozpore s čl. 5 ods. 1 písm. f/ Dohovoru považuje odvolací súd za dôležité uviesť, že uvedená námietka nebola spôsobilá spochybníť vecnú správnosť napadnutého rozsudku ani zákonnosť rozhodnutia odporcu.

Zo samotnej podstaty preskúmavacieho súdneho konania, ktoré smeruje k prieskumu správneho konania vyplýva, že administratívny spis je obrazom a výsledkom správneho konania, pretože dokladá jeho

priebeh a skutkový stav, ktorý tu bol v dobe rozhodovania správneho orgánu. Zásadne pritom platí, že skutkové dôvody, o ktoré sa opiera správne rozhodnutie, musia byť podložené obsahom administratívneho spisu - v opačnom prípade by bolo správne rozhodnutie, ktoré vzišlo za takéhoto konania nepreskúmateľným pre nedostatok dôvodov. Ďalšie zisťovanie skutkového stavu veci až v konaní pred súdom nie je vylúčené (§ 250i ods. 1 OSP), pretože súd môže vykonať dôkazy nevyhnutné na preskúmanie napadnutého rozhodnutia.

Pokiaľ však krajský súd vychádzal pri rozhodovaní iba z obsahu administratívneho spisu, nemožno takémuto postupu principiálne nič vytknúť. Navrhovateľ v odvolaní proti rozsudku krajského súdu namietal, že v danej právnej veci rozhodnutie odporcu je v rozpore s čl. 5 ods. 1 písm. f/ Dohovoru. Podľa čl. 5 ods. 1 písm. f/ Dohovoru každý má právo na slobodu a osobnú bezpečnosť. Nikoho nemožno pozbaviť slobody okrem nasledujúcich prípadov, pokiaľ sa tak stane v súlade s konaním ustanoveným zákonom: zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie slobody osoby, aby sa zabránilo jej nepovolenému vstupu na územie, alebo osoby, proti ktorej prebieha konanie o vyhostenie alebo vydanie.

Podľa čl. 31 Dohovoru o právnom postavení utečencov (vyhláseného pod č. 319/1995 Z. z.) sa zmluvné štáty zaviazali, že za predpokladu, že utečenci, ktorí vstúpili na ich územie alebo sa na ňom nachádzajú bez povolenia sa sami bezodkladne prihlásia a preukážu dostatočný dôvod na svoj nezákonný vstup alebo prítomnosť, nebudú ich štáty trestne stíhať pre nezákonný vstup alebo pre prítomnosť utečencov, ktorí prichádzajú priamo z územia, kde ich život alebo ich sloboda boli ohrozené podľa článku 1 tohto dohovoru (ods. 1). Rovnako sa zmluvné štáty zaviazali, že „nebudú na pohyb takýchto utečencov uplatňovať iné obmedzenia, než sú nevyhnutné, a takéto obmedzenia budú uplatňovať iba dovtedy, kým sa ich postavenie v štáte neupraví alebo kým nedostanú povolenie na vstup do iného štátu. Zmluvné štáty poskytnú takýmto utečencom primeranú lehotu a všetky potrebné prostriedky na získanie povolenia na vstup do iného štátu.“ (ods. 2).

V zmysle odporúčania Rady Európy [Odporúčanie Rady ministrov Rec(2003)5 zo 16.04.2003] sa zaistenie žiadateľov o azyl má okrem iného uskutočniť iba po dôkladnom preskúmaní jeho nevyhnutnosti v každom jednotlivom prípade a obmedzenie osobnej slobody (org. measure of detention) žiadateľov o azyl má byť pravidelne preskúmané súdom v súlade s čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (bod 4 a 5).

Podľa názoru odvolacieho súdu štáty majú nepopierateľné suverénne právo kontrolovať vstup cudzincov a ich pobyt na svojom území. Nevyhnutnou súčasťou tohto práva je oprávnenie štátov zadržať potenciálnych imigrantov. Ich zadržanie môže byť zlučiteľné s čl. 5 ods. 1 písm. f/ Dohovoru. Dokiaľ štát nepovolí vstup na svoje územie, je takýto vstup nepovolený v zmysle čl. 5 ods. 1 písm. f/ Dohovoru a zadržanie osoby, ktorá si praje na územie štátu vstúpiť (pričom potrebuje na to príslušné povolenie, ktoré ešte nemá), môže byť považované za realizované preto, aby sa „zabránilo jej nepovolenému vstupu na územie štátu“.

Možno preto konštatovať, že zaistenie sťažovateľa je ratione materiae súčasťou čl. 5 ods. 1 písm. f/ Dohovoru.

Prípady pozbavenia slobody v zásade vyžadujú, aby bola periodicky kontrolovaná ospravedlniteľnosť ich ďalšieho trvania. Účelom čl. 5 ods. 4 Dohovoru je umožniť osobe pozbavenej slobody domáhať sa toho, aby súd preskúmal, či toto pozbavenie slobody je zákonné. Vzhľadom na to, že naplnenie podmienok ustanovených zákonom sa v čase vyvíja (najmä pokiaľ ide o existenciu relevantných a dostatočných dôvodov pozbavenia slobody), mala by byť zaistená možnosť domáhať sa takej kontroly opakovane v určitých primeraných intervaloch. Podľa Európskeho súdu pre ľudské práva čl. 5 ods. 4 Dohovoru zakotvuje procesnú záruku najmä proti pokračovaniu pozbavenia slobody, ktoré - hoci bolo pôvodne nariadené zákonným spôsobom - sa potom mohlo stať nezákonným a stratiť akékoľvek opodstatnenie. Požiadavky na urýchléné rozhodovanie o pozbavení slobody a na periodickú súdnu kontrolu v primeraných intervaloch majú svoje opodstatnenie v tom, že zabezpečujú, aby zadržaná osoba nemusela byť vystavená nebezpečenstvu, že zostane zadržovaná aj dlho po tom, ako jej pozbavenie slobody prestalo byť ospravedlniteľné (Shishkov proti Bulharsku z 09.01.2003, § 88).

Podobne možno smerom k už vymedzeným požiadavkám z čl. 5 ods. 1 a 4 Dohovoru poukázať na ďalšie rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva, napríklad na Saadi proti Spojenému kráľovstvu, rozsudok Veľkej komory, 29.01.2008, č. 13229/03 (najmä § 45), Amuur proti Francúzsku, rozsudok, 25.06.1996, č. 19776/92 (najmä § 43), Abdolkhani a Karimnia proti Turecku, rozsudok, 22.09.2009, č.

30471/08, či Z.N.S. proti Turecku, rozsudok, 19.01.2010, č. 21896/08 (najmä § 56 a § 63).

Podľa čl. 5 ods. 1 písm. f/ Dohovoru, ktorý má v zmysle čl. 7 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky prednosť pre zákonmi Slovenskej republiky, možno osobu pozbaviť osobnej slobody na základe postupu ustanoveného zákonom vtedy, ak ide o zákonné zatknutie, či iné pozbavenie osobnej slobody, aby sa zabránilo jej nepovolenému vstupu na územie štátu alebo osoby, proti ktorej sa vedie konanie o vypovedaní alebo vydaní. V zmysle ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, aby mohlo byť pozbavenie osobnej slobody zákonné, musí byť efektívne a účelné.

Teda, aby bolo pozbavenie osobnej slobody oprávnené, rozhodnutie musí byť vydané zákonom stanoveným postupom a musí byť efektívne a účelné, pričom všetky podmienky musia byť splnené súčasne. Pri absencii niektorej z nich nemožno hovoriť o oprávnenom pozbavení osobnej slobody navrhovateľa.

Napadnuté rozhodnutie, ktorým odporca podľa § 88a ods. 1 písm. b/ zákona o pobyte cudzincov rozhodol o zaistení navrhovateľa na účel zistenia tých skutočností, na ktorých je založená jeho žiadosť o udelenie azylu, ktoré by bez zaistenia nebolo možné získať, najmä ak existuje riziko jeho úteku je vzhľadom na vyššie uvedené možno považovať podľa odvolacieho súdu za riadne odôvodnené v zmysle § 47 ods. 3 zákona č. 71/1967 Zb.

Z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Sža/94/2010 vyplýva, že správny orgán musí v odôvodnení rozhodnutia opísať predmet konania, poukázať na skutkové zistenia, uviesť dôkazy, z ktorých vychádzal a ako sa vyporiadal s návrhmi na vykonanie dôkazov zo strany účastníkov, prípadne s ich námietkami k vykonaným dôkazom. Odôvodnenie napadnutého rozhodnutia odporcu tieto atribúty spĺňa. Je nesporné, že odporca pri rozhodovaní o zaistení prihliadol aj na tzv. „návratovú smernicu“ (smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/115/ES o spoločných normách a postupoch v členských štátoch pri navracaní neoprávnene pobývajúcich štátnych príslušníkov tretích krajín).

Námietka navrhovateľa, že odporca sa nezaoberal možnosťou uloženia miernejších opatrení neobstoja. Z rozhodnutia odporcu totiž vyplýva, že po zistení, že navrhovateľ nemá na území Slovenskej republiky žiadne rodinné väzby, nemá dostatočné finančné prostriedky, nemá na území Slovenskej republiky rezervované ubytovanie alebo zabezpečené zamestnanie, nebola mu uložená povinnosť v zmysle § 89 zákona.

Z obsahu administratívneho spisu odporcu je zrejmé, že odporca pri rozhodovaní o zaistení navrhovateľa vychádzal z dôkazných prostriedkov- z informácie o Dublínskom transfere č. p.: PPZ-HCP-OCPI-2014/000997-049, zo zápisníc o vyjadrení účastníka konania, z výsledkov lustrácie v informačných systémoch MV SR a z rozhodnutia Migračného úradu MV SR zo dňa 10.6.2014, kedy bolo konanie vo veci udelenia azylu na území Slovenskej republiky podľa § 19 ods. 1 písm. f/ zákona o azyle zastavené.

Podľa odvolacieho súdu odporca sa v konaní o zaistení navrhovateľa, ktorý bol v postavení žiadateľa o azyl dôsledne riadil zákonom o pobyte cudzincov (§ 88a ods. 1 písm. b/ zákon o pobyte cudzincov) ako aj Smernicou Európskeho parlamentu a rady 2013/33/EÚ z 26.06.2013, ktorou sa stanovujú normy pre prijímanie žiadateľov o medzinárodnú ochranu. Odporca dôsledne aplikoval závery rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie zo dňa 30.05.2013 (vec Mehmet Arslan proti Polícii ČR, C-534/11, dostupný na <http://curia.europa.eu>; ďalej len vec A), z ktorého vyplýva, že pokiaľ cudzinec zaistený podľa zákona o pobyte cudzincov požiada o udelenie medzinárodnej ochrany, pokiaľ je táto žiadosť podaná účelovo (slovami Súdneho dvora „iba s cieľom pozdržať alebo zmať výkon rozhodnutia o navrátení“) a pokračovanie zaistenia je naďalej objektívne nutné, je možné takéhoto cudzinca ponechať v zaistení.

Obmedzenie osobnej slobody žiadateľov o azyl nevyklučuje ani medzinárodné azylové právo, hoci všeobecne stanovuje zásadu, podľa ktorej nie je možné na utečencov (žiadateľov o azyl) nahliadať ako na neoprávnene pobývajúcce osoby a je treba im priznať(okrem iného) právo na slobodu pohybu na území krajiny, v ktorej sa nachádzajú (pozri čl. 26, 31 a 32 Dohovoru o právnom postavení utečencov z roku 1951; ďalej len „Ženevská konvencia“).

Zároveň Súdny dvor v predmetnej veci zdôraznil, že členské štáty musia mať možnosť zabrániť tomu, aby zaistený cudzinec podaním žiadosti o azyl automaticky dosiahol prepustenie zo zaistenia, inak by bol narušený zmysel návratovej smernice, ktorým je účinné navrátenie štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa neoprávnene zdržiavajú na území (bod 60 rozsudku vo veci A.).

Ustanovenie § 88a ods. 1 písm. b/ zákona, ktoré odporca aplikoval na uvedený prípad totiž umožňuje zaistiť žiadateľa o udelenie azylu, a to na základe presne špecifikovaných dôvodov, ktoré plne korešpondujú s požiadavkami Európskej únie na zaisťovanie takejto kategórie cudzincov, v konkrétnom

pripade žiadateľa o azyl, ktorý bol vrátený na územie Slovenskej republiky z dôvodu, že na konanie o udelenie azylu je príslušná Slovenská republika.

Dôvod pre zaistenie navrhovateľa teda spočíval v tom, že zaistenie je nutné na zistenie tých skutočností, na ktorých je založená jeho žiadosť o udelenie azylu, ktoré by bez zaistenia nebolo možné získať, pretože v prípade navrhovateľa existuje riziko jeho úteku.

K námietke navrhovateľa, že krajský súd sa právnym názorom NS SR vyjadreným v rozhodnutí sp.zn. 1Sž/5/2015 zo dňa 06.02.2015 neriadil odvolací súd uvádza, že chybou krajského súdu bolo, že na túto námietku nedal navrhovateľovi žiadnu odpoveď.

Právny názor vyjadrený v uvedenom rozsudku však nebol aplikovateľný na tento prípad, pretože v prípade žiadateľa o azyl vo veci sp.zn. 1Sž/5/2015 zo dňa 06.02.2015 nešlo o prípad žiadateľa, ktorý by bol vrátený z na územie SR potom, ako opustil jej územie po podaní žiadosti o azyl a dôvodom zmeny rozsudku krajského súdu a zrušenia veci bola zmätočnosť a nepreskúmateľnosť rozhodnutia odporcu o zaistení cudzinca. Podľa dôvodov uvedeného rozsudku NS SR v rozhodnutí odporcu absentovala zmienka o takých skutočnostiach, ktoré by naplnenie ust. § 88a ods. 1 písm. b/ zákona o pobyte cudzincov -citovaného účelu zaistenia dostatočne zrozumiteľne odôvodňovali, teda na základe čoho vyvstala potreba zisťovania skutočností týkajúcich sa jeho žiadosti o azyl, najmä, ak je zrejmé, že navrhovateľ potom čo požiadala o azyl už dňa 22.09.2014 absolvoval v azylovom konaní vstupný pohovor.

Na rozdiel od uvedeného prípadu podľa obsahu administratívneho spisu v danom prípade navrhovateľ nebol vypočutý v pôvodnom azylovom konaní po podaní žiadosti o azyl vo vstupnom pohovore Migračným úradom MV SR, ale dňa 24.03.2014 podal iba vysvetlenie.

Pokiaľ teda odporca zaistil navrhovateľa na účel zistenia skutočností, na ktorých je založená jeho žiadosť o azyl, podľa odvolacieho súdu rozhodol v súlade so zákonom, pretože odporca nedisponoval zápisnicou o vstupnom pohovore navrhovateľa- ako žiadateľa o azyl z ktorej by bolo možné zistiť skutočnosti, na ktorých bola založená jeho žiadosť o azyl a takéto tvrdenia, resp. námietky ani navrhovateľ neuplatnil.

Vzhľadom k tomu, že sa krajský súd vysporiadal s uplatnenými námietkami navrhovateľa (na ich vyhodnotenie pre ich správnosť odvolací súd v podrobnostiach odkazuje na odôvodnenie rozsudku krajského súdu) a dopĺňa ich o stanovisko k nerešpektovaniu právneho názoru vysloveného v rozsudku NS SR sp. zn. 1Sž/5/2015 zo dňa 06.02.2015 vyššie uvedené, bolo možné vyvodiť záver, že rozhodnutie odporcu o zaistení navrhovateľa podľa § 88a ods. 1 písm. b/ zákona o pobyte cudzincov, bolo potrebné považovať za rozhodnutie vydané v súlade so zákonom a krajský súd nepochybil, ak jeho rozhodnutie potvrdil.

Odvolací súd sa s právnym záverom uvedeným v jeho rozsudku stotožnil, námietkam navrhovateľa aj po zaujatí stanoviska k tým námietkam, ktorým nevenoval krajský súd potrebnú pozornosť, nevyhovel a dospel k záveru, že tieto neboli spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozsudku a preto rozsudok krajského súdu podľa § 219 OSP v spojení s § 246c OSP ako vecne správny potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 250k ods. 1 OSP v spojení s § 224 ods. 1 OSP a § 246c OSP, tak, že navrhovateľovi, ako neúspešnému účastníkovi konania trovy odvolacieho konania nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.